Sh-
44

४२२
लघु

पो॰ सं॰ 4154

4154 - (41)

लघुवृत्ति व्याकरण

35 · पूर्ण व्याकरण (गुरुमुखी लिपि)

प्रभृतिः

ल्पेन, लिपकु स्वगोतिभाति। यथायथं सुक्तं भवति। भवः, मधु
कर्दं, स्रस्तं, न भवति, तृतीयः। कर्तृभाव, कर्या, भाव कर्म,
तृतीयं, वा, कर्म तृतीयं। तृतीय, तृतीय, तृतीय, विधि। समा, तृ
तीयः, समा, विधि॥ ~ तृतीयः पञ्चमी लिपभक्ताः ~
पञ्चमी, षष्ठी, तृतीया। प्रथमा। भवः। समासः, लिपं स्यात्।
समस्तं, वाच्ये, तु ~ न ह स्यात् भवः मङ्गलाः ~ ह स्यात्
स्व। भवः मङ्गलाः। मङ्गल, न भवति। संबन्धः, तृ
तीयेऽस्मिन् अभ्यास तथा गोरीगणेशा भागमङ्ग
भा ~ ॐ तिलपुष्पकुशाक्षतकालमभानपांसु दीयः १॥
तिलपुष्पाक्षतानि पात्रेः भवन्ति ~ सर्वाणि

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

लोलभ्यं ॥ नकारः पञ्चमः, लि, लकारे परे, लङ्कुम्भाधस्ते।
मन्त्रभुगधस्त्वं। त्वं ल्लुनासि, त्वं ल्लुनासि ॥ [illegible]
कारेभ्यस्तकारम्। नकारः पञ्चमः, शकारे, षकारे, सकारे,
सकारे परे तकारमाधत्ते। त्वं प्लुष्यसि, त्वं प्लुषसि।
त्वं [illegible]कारः। [illegible] ॥ मिथुन ॥ नकारः पञ्चमः
शे, सकारे परे [illegible] माधत्ते। भवाञ्छूरः। भवान्छूरः। भ-
वाञ्शूरः ॥ [illegible] नकारः, पञ्चमः,
टकारे, ठकारे, डकारे परे, ढकारे माधत्ते। भवाण्टी-
कः, भवाण्ठ[illegible]। भवा[illegible]कारः ॥ [illegible] ॥

यत्र रव [illegible] कारः ॥ [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

विसर्जनीयः प्राप्नुः, शकार, षकार, परे, सकारभावं प्राप्नोति।
कष्षीकरोति। कश्शुक्रुरः ॥ टठेव सत्वम् ॥ विसर्ज
नीयः प्राप्नुः, टव, ठव, परे, सकारभावं प्राप्नोति। कस्थ
नेति। कस्थलति ॥ कपयोर्जिह्वामूलीयं न वा। ॥
विसर्जनीयः प्राप्नुः, कपयोः परयोः। जिह्वामू
लीयभावं प्राप्नोति। न वा विकल्पेन। कᳵकरोति वा, कः क
रोति। कᳵखनति वा, कः खनति। ॥ पफयोरुपध्मा
नीयं न वा। विसर्जनीयः प्राप्नुः, पफयोः परयोः।
उपध्मानीयं रूपं प्राप्नोति, न वा विकल्पेन। कᳶपचति वा, कः
पचति। कᳶफलति वा, कः फलति ॥ शषसे वा सत्वम् ॥

विसर्जनीयः । परस्थः । से वा । षे वा । शे वा । परो । परस्थस्य भा
पठ्यते । न च विकल्पेन । कश्चिदेव । कः सेते । कः षण्ड
कः । कः षण्डः । कस्त्सरुः । कः त्सरुः ॥ उपधकार
येष्विति ॥ उपपदः सकारस्येष्टे । यः विसर्जनीयः सः ।
उपध्मानीयोऽपि । केनुः सेटु ॥ सर्वेष्वपि च ॥ स
कारोऽपि स्वरे सहैव यः । विसर्जनीयः सः । उपध्मा
प्रेति ॥ किं गतः । येषां वा ॥ सर्वलोपे [illegible]
लघ. व ॥ सकारस्य द्वयोः । विसर्जनीयः लोपे च वा । य
०९ दृश्यते । नेष्ट भिन्नः । सकारश्चैव भवति । कश्चि
देव । कस्यापि । सन्देव । सर्वत्र । तस्योपरि । न

पूर्णा

[illegible]यपति। ~ [illegible] ~ अकारा[illegible]

हं. परः विसर्जनीयः लोपमापद्यते यं वा आपद्यते ~

[illegible] परे। देवा[illegible]: देवाया[illegible]: [illegible]

[illegible] ~ घोषवति लोपम् ~ [illegible]

परः, विसर्जनीयः लोपं प्राप्नोति। घोषवति परे। देवाया

न्ति, [illegible] ~ नामिपरो रम् ~ नामिनः परः विसर्ज

नीयः रेफं प्राप्नोति। अग्निः। वायुः ~ घोषवत्स्वरपरः ~

नामिनः परः विसर्जनीयः [illegible] प्राप्नोति घोष

वति स्वरे परे॥ अ[illegible]त्र: [illegible]

[illegible]त्र: [illegible]॥ रप्रकृतिरनामि

[illegible]विसर्गलोपः

[illegible]

पोऽपि ॥ स्थूलादिः । [illegible] स्थूलादिः । [illegible] यः । वि

[illegible] विसर्जनीयः सः । [illegible] । [illegible] । [illegible]

[illegible] । [illegible] । [illegible] । [illegible] । [illegible] ।

[illegible] । [illegible] । [illegible] । [illegible]

[illegible] । [illegible] । [illegible] । ॥ प्रथमपादे [illegible]

[illegible] ॥ प्रथम[illegible] । [illegible] विसर्जनीयः [illegible]

भवति । [illegible] । प्रथम[illegible] । प्रथम

[illegible] ॥ न विसर्जनीयः [illegible] भ

[illegible] ॥ विसर्जनीयस्य । [illegible] भवति । [illegible] भ

८

त्रिकद्वं, यद्वं, त्यठपादि । कम्पुत्र, स्रियसुखः । ठेयुसम् ॥
ये वैलैवं भगस्तु पूर्वेमीदृः ॥ गः, गेडः । गेठपो, लैवं
सप्रोदि । प्रवसुभोमीदृः सम्पद्दृत्ते ॥ मस्रीमकादि, उ उडमीत्रि
सुमृद्धे ॥ द्विवुवभयगस्तुकाः ॥ भगडा, पाः, ठ
काः । द्विवुवं, द्विवुं, सप्रोदि ॥ वपौविष्वभः ॥ ठ
कस्थय, स्रियसुठ इम ॥ उडिलपवठ्ठु भाद्रस्व
रस्य विभक्तीयपादः पञ्चमः ॥ ५ ॥ त्रिमवाडडे
उउड वनिडडे मके मपे निपदि हृयम ॥ मवाडमडा
वनेडडे उडडि, मघे, पडे । मकद्ध मनिपद्भंद्रठव
त्रि ।

माडे

[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

टिखु ॥ अंगावः मठिरावः ॥ मावाहूः कमस्वयनी
याः ॥ मत्र, धाटि, मुठि, मणि, धाडि, भ, मल, माडि, मधि,
मप, उप, पडे, एकमसः कमस्वयनीयमंडुरवाडि, कमस्
वयनीयमंडूयाः क्ष भ्रवियणरभा, कमस्वयनीयस्र ङह
टिख ॥ कक्ष भुत्र, विस्रे डडेविहूडा, नमीभुत्र, मवमिडा, भीना,
उपाकदेविकदाटिः ॥ पाभूकदे कतुहभाडि, मुमिव
लेविकगीठवाडि, उभीनः ॥ प्रचकदेचुङ्ख्डे ॥ प्र
चमू वल्ख कदे कतुहभाडि, मनूवल्खे विकगीठवाडि ॥ ।
यः अः मधाः ङ्ग ॥ क्षमिसुचपरोभचे ॥ प्रवाप
रे, पलडिभइयो, भचे, क्षमिग विकटिन्नेठवाः ॥ उड्डः।

[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

अमनुष्यपूर्वा लिङ्गकर्म

राजा अमनुष्यपूर्वा ऽप्युक्तिश्च ॥ इनसभं, इनसभे, इनसभाः,
इनसभा, इनसभे ॥ पक्षेऽपि किमा। रक्षःसभं ॥ राक्षस
[illegible] ॥ नपुंसकलिङ्गविषये राजा सभा ऽहेतुं
[illegible] । [illegible] राजा सभा। [illegible]
राजा अमनुष्यपूर्वा [illegible] ॥ [illegible], [illegible]। [illegible]
[illegible] ॥ [illegible] ॥ [illegible]।
[illegible]। [illegible] ॥
[illegible]। [illegible] ॥ [illegible]।
[illegible] ॥ [illegible] ॥ [illegible]

[illegible] तृतीयैकवचनम् । [illegible] इत्यादिषु ॥ नहि नहः ।
नहः नहाभ्याम् । [illegible] ॥ [illegible] ॥
[illegible] शब्दः । [illegible] । [illegible] भक्तो भवति ।
[illegible] भक्तस्य टा तृतीयैकवचनम् । [illegible] इत्यादिषु ॥
[illegible] । या । आ । [illegible] ॥ [illegible] ॥ [illegible]
[illegible] भक्तो भवति । [illegible] भक्तस्य टा तृतीयैकवचनम् ।
[illegible] इत्यादिषु ॥ [illegible] ।
[illegible] ॥ [illegible] ।
[illegible] भक्तो भवति । [illegible] भक्तस्य टा तृतीयैकवचनम् । [illegible]
[illegible] इत्यादिषु ॥ [illegible] ॥ [illegible]

𑆤𑆳𑆨𑆴𑆑𑆁𑆩 𑇆 𑆅𑆶𑆰𑇀𑆛𑆁 𑆥𑆶𑆁𑆱𑇀𑆠𑇀𑆮𑆁 𑆨𑆮𑆠𑆴 𑇅 𑆥𑆠𑇀𑆤𑆶𑆨𑇀𑆫𑆳𑆠𑇀𑆫 𑆤𑆳𑆨𑆴𑆑𑆁 𑆥𑆶𑆰𑇀𑆥𑆮
𑆲𑇀𑆬𑆾𑆪𑆴𑆢𑇀𑆣 𑇅 𑆥𑆬 𑆓𑆫 𑆑𑆳𑆥𑆓𑆳𑆪 𑆱𑆑𑆬𑆳𑆑 𑆢𑆤𑇀𑆢𑆥 𑆝𑆥𑆳𑆫
𑆮 𑆥𑆜𑆫𑆜 𑆩𑆥𑆩𑆓 𑇅 𑆥𑆶𑆁𑆱𑇀𑆠𑇀𑆮𑆪𑆳𑆤𑇀𑆠𑇀𑆪𑆥𑆼𑆬𑆳𑆁 𑇅 𑆥𑆶𑆁𑆱𑇀𑆠𑆵
𑆪𑆂 𑆝𑆳𑆬𑆴𑆥 𑇅 𑆥𑆴𑆫𑇀𑆩𑆱𑇀𑆠𑆶𑆩 𑆮𑆵𑆤𑆴𑆑𑆁 𑇆 𑆥𑆑𑆼𑆫𑆱𑆵𑆠𑆁
𑆥𑆼𑆰𑆪𑆠𑆴 𑇆 𑆥𑆑𑆼𑆫 𑆬𑆴𑆑𑇀𑆰𑆠𑆂 𑆱𑆵𑆠𑆁 𑆥𑇀𑆫𑆾𑆠𑆴 𑇅 𑆥𑆼𑆰𑆮𑆱𑇀𑆠𑆼
𑆥𑆴𑆜𑆼𑆥𑆠𑆂 𑇅 𑆢𑆑𑆾𑆪 𑇅 𑆝𑆮𑆳𑆲𑆶𑆩 𑇆 𑆬𑆳𑆨𑆴 𑇆 𑆥𑆑𑆼𑆫
𑆬𑆴𑆑𑇀𑆰𑆠𑆂 𑆱𑆵𑆠𑆁 𑆥𑇀𑆫𑆾𑆠𑆴 𑇅 𑆬𑆳𑆨𑆴𑆥𑆾 𑇅 𑆢𑆑𑆂 𑇅 𑆝𑆑𑆂 𑇆
𑆱𑆳𑆨𑆴𑆨𑆱𑇀𑆩𑆫𑆂 𑇆 𑆥𑆑𑆫𑆂 𑆬𑆴𑆑𑇀𑆰𑆠𑆂 𑆱𑆵𑆠𑆁 𑆥𑇀𑆫𑆾𑆠𑆴 𑆱𑆳𑆨𑆴𑆥
𑆫 𑇅 𑆩𑆩𑆱𑇀𑆠𑆶𑆩𑆑𑆫𑆱𑆶𑆤𑆑𑆫𑆂 𑆨𑆱𑇀𑆠𑆶𑆠𑆼 𑇅 𑆢𑆑𑆳 𑇅 𑆝𑆮𑆳𑆤𑆳 𑇆

सकारे लेपमा ॥ सकारे लिङ्गतुः लेपं प्रयोगेति, वि
भक्तिभर्तृ टकारेपाठे । टकर्मा टेवमा ॥ ठिमेस्नु ॥
सकारान्ता लिङ्गदादे, ठिभा स्तुयः ठिभुलेमं प्रयोगेति,
टकेः । टेवैः ॥ पुत्रि फलैदे ॥ सकारे लिङ्गतुः पतं
प्रयोगेति । ठफले उद्धृते, पुत्रिपाठे, टकेः । टेवथ ॥
मिय ॥ सकारे लिङ्गतुः पतं प्रयोगेति । ठभिपाठे ।
टकः । टेवथेः । लभिगाज ॥ सकारान्ता लिङ्गदाः
लभि स्तुयः पुज पुलेमं प्रयोगेति । टकग । टकगा ॥
टिलम्भू ॥ सकारान्ता लिङ्गदाः, एभा, स्तुयः, मभं

[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

[illegible]

वर कतिपय नेम सिम सम इत्यल्पादिजसः ॥ पूर्वपरा
पूर्वादिजसि वा भावः सर्वनाम संज्ञकाः सिद्धं प्राप्नोति । पूर्वे, वा
पूर्वाः । पूर्वे, परे ॥ तदन्तग्रहणं ॥ तदन्तं सर्वनाम संज्ञं । सर्व
नाम्नः परः सर्वनाम संज्ञकः, वा । सिद्धं प्राप्नोति ॥ कतरेम, कत
मेम, ते । कतर कतमे वा कतरकतमाः । सुकतर कतमे
वा, सुकतर कतमाः ॥ स्वमज्ञातिधनाख्यायाम् ॥ तदन्तं सर्वना
म संज्ञं सर्वनाम्नः परस्य प्रत्ययस्य स्मै सर्वनामिकं । कं
दं, नं, ठवति । पूर्वे समासे परे न तदन्तग्रहणं ॥ उभे पूर्वाप
राय पूर्वापराय । पूर्वापराणि पूर्वापरे ॥ तृतीयासमा
से ॥ तृतीयासमासेपि, सर्वनाम्नः । परस्य प्रत्ययस्य ॥

अत्र नाम्भिकं कार्द्दं। न भवति।। आत्मनः प्रभवो, यः, आत्मप्रभवः॥

८ उभे आत्मप्रभवाय, आत्मप्रभवात्। आत्मप्रभवाणां आत्मप्रभवे ॥

बहुव्रीहौ म॥ ॥ बहुव्रीहौ अमानि, अत्र नाम्नः, प्रधानः।

प्रत्ययेन अत्र नाम्भिकं कार्द्दं न भवति। प्रियाः अत्र, यस्य सः।

प्रियात्र। उभे प्रियात्राय, प्रियात्रात्। प्रियात्राणां

प्रियात्रे॥ स्त्रीलिङ्गे॥ स्त्री, स्त्रियामिदं समत्वं, यः।

बहुव्रीहि। उक्तानुक्ता, अत्र नाम्नः, प्रधानप्रत्ययेन। अत्र नाम्भि

कं कार्द्दं। न, भवति। स्त्रियाः अपत्यं, प्रथमा स्त्री। स्त्री, दमयन्ती

तं, सा, विशिका॥ उभे स्त्रियाः प्रभवैर्वा, स्त्रियाः प्रभवाय॥

३० स्त्रियाः प्रभवः सः, स्त्रियाः प्रभवायाः। स्त्रियाः प्रभवस्य, स

[illegible] प्रत्ययः । [illegible] प्रत्ययाभ्याम् ॥ सूत्र
[illegible] ॥ सूत्र [illegible]
[illegible] ॥ गङ्गया [illegible] ॥ सूत्र [illegible]
[illegible] ॥ गङ्गया, गङ्गयोः ।
उभया, उभयोः ॥ [illegible] ॥ सूत्र [illegible]
[illegible] ॥ [illegible]
[illegible] ॥ [illegible]
[illegible] ॥ सूत्र [illegible] ॥ [illegible]
[illegible] ॥ सूत्र [illegible] ॥ ।

ए, लभि। लभ्यां, रि। इत्येकारान्ते। यथा भक्तिः। यै, याभ्यां। याभ्यां। या
भ्यां। इत्येकारान्तः स्त्रीमान्ते गुणकृते। गङ्गायै, गङ्गायाः, गङ्गायाः, ग
ङ्गायाम्। उभाभ्यां। उभाभ्यः। उभाभ्यः। उभाभ्याम्॥ ॥ भवत
भ्रतुभवकृत्प्रत्ययः ॥ मकुर्भङ्कः, प्रत्यय श्रुः, परोक्षं, एवकं
ए, लभि, लभ्यां, रि। वेस्मनानं, इत्येवैः। यै, याभ्यां, याभ्यां, याभ्यां। इत्येकारान्तेः स्त्रः कव
ति। भवतः, भवानाभवत्रः, कृत्प्रत्ययः प्रत्ययवति। भवते, भव
तः, भवतः, भवताम्॥ यस्मै, यस्मात्, यस्य, यस्याम्॥ तस्मै, तस्मात्,
तस्य, तस्याम्॥ कस्मै, कस्मात्, कस्य, कस्याम्॥ सर्वस्मै, सर्वस्मात्,
सर्वस्य, सर्वस्याम्॥ सर्वा, सर्वाः, सर्वाः, सर्वाम्॥ द्वितीया
लुः कः ३१ तृतीयाहं व ॥ द्वितीया तृतीया, मस्तः, परोक्षं, एवकं स्मनानं,

यथ भद्रं । पै याभ्यां याभ्यां याभ्यां । उद्रे रे मुद्रेसः भभवः भग
गभयुक्तः । हस्वप्रच सुद्व वा ठवाउ । । द्वितीयस्मै वा द्वितीयाये ।
द्वितीयस्मात् वा द्वितीयायाः । द्वितीयस्याः वा द्वितीयायाः । द्विती
यस्मिं वा द्वितीयायाम् । एवं । तृतीयस्मै वा तृतीयायै । तृती
यस्मात् वा तृतीयायाः । तृतीयस्याः वा तृतीयायाः । तृतीयस्मिं वा
तृतीयायाम् ॥ ऊनद्रू रितुभ्याभ्यां ॥ नस्वीमड्ड कग ।
लिङ्गा । परोक्षं । एवड्रं वमनाने । यथ भद्रं । न । सुभ्यां सुभ्यां ।
सुभ्यां । उद्रे रे सुद्रेसः ठवाउ । । नद्रे । नद्रूः । नद्र्वः । नद्रूभ्यां ।
वध्रै । वध्रूः । वध्रूः । वध्रूभ्यां ॥ भ्रुकुटि [illegible] ॥ नद्रूः । म
हत्त्वः । ह्रस्वोठवाउ । भ्रुकुटि परमेष्ठी । के नाटि । [illegible] ॥ मस्त्र
भगाकि त्रैपाभ्यां ॥ नद्रूः । पाः । मम ममेः । सुधिः लेपधर्मो ।
ममा ममे ॥ सुधिवल्कः
उपर में

[illegible]

प्रवः एकगातुमस्यात्रूवे ~ वल्लिरमहतुवंशप्रे
ति लभिलभये: पायये: पितुःपितुःमातुः
मातुः हतुः हतुः कतुः कतुः भभ: भभ: तु:
तुः सुभोमिलेपस्य एकतुः मस्य तुवंशप्रे
ति मस्यलेपः पितु, मातु, हतु, कतु, भभ, तु,
मप्रिवस्यमि एकतुलिङ्गः मभिश्व्यये पो
मप्रिकदं ठवाति मभेकरमस्यस्थिया मिहं
जं उत्कृठवाति मस्थियं, पितृयरा हतृयरा मस्थि
उमा मभा

यामिति किं मातॄः भ्रूः सेव एकं तुस
ञ्ञः सग नवति लिङ्गप्रत्ययपरे पितरि मा
तरि होतरि कर्तरि भ्रमरि नरि प्रत्यय ॥
एकरा तुसञ्ञः प्रत्ययपरे न भवति पित
रौ पितरः पितरं पितरौ मातरौ मातरः मा
तरं मातरौ होतरौ होतरः होतरं होतरौ रा
वं सर्वं ॥ एते स्वसञ्ञपृग एकरा तुसञ्ञः
एते प्रत्ययपरे न भवति कर्तरौ कर्तारः
कर्तारं कर्तारौ वक्तारौ वक्तारः वक्तारं वक्तारौ ॥

गतको
लो:
४/
९५

[illegible]

[illegible]

[illegible] 𑇅 𑆯𑇀𑆫𑆴𑆪𑆿 𑆯𑇀𑆫𑆴𑆪𑆂 𑇅

𑆯𑇀𑆫𑆴𑆪𑆂 𑇅 𑆯𑇀𑆫𑆴𑆪𑆳𑆩𑇀 𑇆 [illegible] 𑇅 [illegible] 𑆨𑆶𑆮𑆿 𑆨𑆶𑆮𑆂 𑇅

𑆨𑆶𑆮𑆂 𑇅 𑆨𑆶𑆮𑆳𑆩𑇀 𑇅 𑆨𑆶𑆮𑆼 𑆨𑆶𑆮𑆂 𑆨𑆶𑆮𑆂 𑆨𑆶𑆮𑆴 𑇆 [illegible]

[illegible]

मद्भ्यः ~ जश्शसोः शिः ~ नपुंसकलिङ्गात्परयोः । जश्कारः शं
कारश्चेतौ । ज्ञानि । पयांसि ।। ~ स्वमोर्लुक् ~ नपुंसकलि
ङ्गात्परयोः । स्वम् इति । सदयोः । मिश्रमिति ठवतः ।। ज्ञा
नि । वनानि । दधीनि । मधूनि ।। इकोऽचि विभक्तौ ~ इकन्तस्य
लिङ्गस्य नकारागमः । नपुंसकलिङ्गस्य । अचि परे नकारागमो
भवति । मधुनि । पयांसि । ज्ञानि विवनानि । नामिनः स्वरे ~
नामिनः । नपुंसकलिङ्गस्य । स्वरे परे नकारागमो भवति । दधि
नी । मधुनी । कर्तृणी । वारिणी । ~ अस्थिदधिसक्थ्यक्ष्णामनङ्
टादौ । अस्थि । दधि । सक्थि । अक्षि । एषामन्त्यस्य
स्थाने अनङ् भवति । टादौ स्वरे परे । अस्थ्ना । दध्ना । सक्थ्ना । अक्ष्णा ।
११

[illegible]

पाभ्याम् मधुभ्याम् गोमद्भ्याम् ~ अतिसामसम्बुद्धौ ~ सान्त
स्य लिङ्गस्य उपधायाः दीर्घो भवति । असम्बुद्धौ परे । गोमान् ।
विद्वन् गोमन्तौ गोमन्तः गोमन्तम् गोमन्तौ ~ शेषं मरुद्वत् ।
मन मां हे गोमन् ~ सान्तमहतो नोपधायाः ~ सान्तस्य लिङ्गस्य
नपेगाज्ञ महतश्च उपधा, स, तः, नोपधा, उपधाभूतो नकारः तस्य उप
नेध. धाया दीर्घो भवति । असम्बुद्धौ परे । विद्वान् । विद्वांसौ ।
विद्वांसः विद्वांसम् विद्वांसौ । महान् महान्तौ महान्तः ।
न॰ महान्तम् महान्तौ । शेषं मरुद्वत् । हे विद्वन् ।
हे महन् । ~ नपुंसके ~ यथा सम्भवम् यो ह्रस्वः तस्य
व॰ उपधाया दीर्घो भवति ~ असम्बुद्धौ परे । सुपः धामि
४१

उङ्कति ~ मतुमतुष्य चण्डेभ्यो ~ मतुतुष्य मतुष्य । स

मतुष्य । स वण्डे: चतुष्टपद्धिस वसिलतुष्य । मतुभ्यो एकाशुष्य

सीजी ठवति । मावभभूकोपरे । ठकार, गोभान्ता यज्ञभाः स

प्रर्दः भयमाः । मण्डेभिति किं । पिङ्गः यज्ञवः ~

उफतुखाद मूं सो मोस ~ उग चग प्रधान मदमत ।

पखां, उपण्या सीजी ठवति । सो सो सभवडुपरे । र

फुल्लीति, रफुलइ इति, रफु प्रधा लि, रफ मदभा लि ।

रुली । उइड, प्रधा, मदमा, सो, सो, इति किम् । नदि ने

उइहलो, प्रधालो, मदमालो, तभवडु इति किं । दिय

शिरा दिउइ दिप्रधपा दिमदभगा ॥ उमरुमोड़न

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

पीश्रुते । हूः, हुवौ, हुवः ~ सश्लेषः । रोमरूपात्रुप्त
अहं भवति । अभिसभिपरे । गाभ्यां, गाः, हूभ्यां हूः ~
पञ्चसप्ताष्टनवो ~ पञ्च सप्त अष्टनि संख्यास
ञ्ज्ञा लुङ् भवति । सोऽपरे । पञ्चः । सप्तः । अष्टकः ~ नवते
षष्टि ~ पञ्चसप्ताष्टकिवर्णं । पञ्चानां त्रुग्डासं
प्राप्नोति । षष्टिपरे । पञ्चने, पञ्चनः, पञ्चनं, पञ्चने, सप्तने, सप्तिदशं सप्तु
सप्तनः सप्तनं सप्तने । अष्टकानि, अष्टकानः, अष्टकाना
मा अष्टकाने ~ सप्तद्वलेपा ~ पञ्चानां, सप्तः
लेपं प्राप्नोति । सप्तति । षड्विंशति । सोऽपरे । पशः पशा
पशे । सशः सश सशे, अष्टकाः अष्टक अष्टके ~ हृहने

[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

37

उवर्णस्य वं भवति। [illegible] धातोः परयोः। [illegible]
[illegible]
[illegible] उवर्णस्य वं भवति। [illegible]
[illegible] पुनर्भ्वः [illegible]
पुनर्भ्व[illegible] [illegible]
[illegible] भवति। [illegible]
[illegible]
[illegible] भवति। [illegible]
[illegible]
[illegible] भवति। [illegible]

[illegible]

[illegible] । मध्यमपुरुषे [illegible] परे । [illegible]
[illegible] ॥ [illegible] ॥ मध्यम [illegible] ॥ [illegible]
[illegible] ॥ [illegible] । [illegible]
[illegible] । [illegible]
[illegible] । मध्यमपुरुषे [illegible] परे । [illegible]
[illegible] । [illegible] । [illegible] । मध्यम [illegible] ॥
[illegible] ॥ ~ [illegible] ~ [illegible]
[illegible] । मध्यमपुरुषे [illegible] परे । [illegible]
[illegible] । मध्यमपुरुषे [illegible] । [illegible] ~
[illegible] ~ [illegible] । मध्य
[illegible] परे । [illegible] । मध्यमपुरुषे

[illegible]

[illegible]

35

[illegible]

[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

[illegible]

37

[illegible]

विकत्तुवत्तुलेपः॥ [illegible] मूर्त्तं यत्तुलेपि + [margin: प्रमहृमा]
कवति विकत्तुः [illegible] भा॥ [illegible] भया [illegible] भत्ता [illegible] +
[margin: मा / मुमहृ +] [illegible] ॥ [illegible] पिनेः॥ [illegible] पाठक
पेः [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] वारू
मेकवतः। [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] पेः॥ [illegible] [margin: [illegible] / निती]
मेकभा॥ [illegible] भा [illegible]
[illegible] [illegible] भाभा [illegible] भा [illegible]
वभा॥ [illegible] सः॥ [illegible] [illegible]
[illegible] सेकवति। [illegible] चा॥ [illegible] भावि
कत्तुभा॥ [illegible] भाविकत्तुः [illegible] [illegible]
[illegible] सेकवतः [illegible] । [illegible] भा॥ [illegible]
[illegible] भा॥ [illegible] भाविकत्तुः [illegible] ॥ [illegible]

त॰ व॰

33

[illegible]

[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

वृद्ध नम विशिष्टाः । पचा । पचान् ऽतिविश्वा पचवा ॥
ने । भगवद्भ्याम् भगवत ॥ भगवता भगवद्भ्यां भगवद्भिः भगवते पुंसि भ्य
श्रुति वा विकल्पेन भगवद्भ्यः । भगवान् भगव
न्तौ भगवन्तः भगवन्तं भगवन्तौ भगवतः भगवद्
भगवद्भ्याम् भगवद्भिः भगवते भगवद्भ्यः पक्षे भगव
भगवतोः भगवताम् भगवति भगवतोः भगवत्सु
भगवन् हे भगवन्तौ हे भगवन्तः ॥ लघ लघ अतिव ॥ लघ
मघु । लघ्वश्ववत् पुंसि पुंसि वा विकल्पेन भवति । लघुम
लघुमः लघुमौ लघुमा लघुमः लघुमैः लघुभ्यां पक्षे लघु
लघं लघः लघवा लघवे लघवाः लघवेः लघवः ॥
श्रियद्गुः श्रियं हित्वा गन्तुं प्रविशन्ति ॥ श्रियद्गुणा मघवतेः
श्रियं यद्गुणानयैः हित्वा गन्तुम् ऽहृतं वचः मघवत्सु विठ
ठ्रपाः । हितः मघवतः हितकिः मघवत्किः हितवत्सु मघ
वत्सु ॥ इति मघो ॥ इति हितवद्गमेथो यत्र पुंसि पुंसः पाठे ॥

३५

[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

[illegible] किञ्चिद्विपर्यय [illegible]

[illegible]

[illegible] विपर्यये [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] ॥

[illegible] ॥ [illegible]

[illegible] ॥ [illegible]

[illegible] ॥ [illegible]

लघु [illegible] ॥ [illegible]

ते [illegible] ॥ [illegible]

[illegible] ॥ [illegible] ॥ [illegible]

२०

[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

विरामव्यञ्जनादिषु पदेषु ॥ मरुत् मरुद्भ्यां मरुत्
सु ॥ उपानत् उपानद्भ्यां उपानत्सु समित् स
मिद्भ्यां समित्सु ॥ विरामव्यञ्जने [illegible] किं सौ ॥
मरुतौ उपानहौ ॥ [illegible] ॥ [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]:
[illegible] [illegible] विरामव्यञ्जनादिषु ॥ उपा
नत् उपानद्भ्यां उपानत्सु पयोमुक् पयोमुग्भ्यां
पयोमुक्षु विरामव्यञ्जनादि किं सौ उपानहौ
पयोमुचौ ॥ [illegible] [illegible] ॥ [illegible]
सकारान्तानां षकारान्तानां ककारान्तानां [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ॥

विग्रहवृत्त्यान्निखपरिषु ॥ सन्ततः सन्ततस्मै सन्तत
स्मै ॥ उपागतः उपागतस्मै उपागतस्मै सवितृता स
वितृस्मै सवितृस्मै ॥ विग्रहवृत्त्यान्निखितिकिमी ॥
सन्ततस्मै उपागतस्मै ॥ सूमित्रसमेत ॥ सूम्यवस्म वृ
वर्णं सतैत्र हेतवेः त्रिल विसति लघुत धन्येः
सवृत्त सर्वं वति विग्रहवृत्त्यान्निखपरिषु ॥ उपा
सृता उपासृत्य उपासृतः पल्लवत्ता पल्लवस्मै
पल्लवस्मै विग्रहवृत्त्यान्निखितिकिमी उपासृतस्मै
पल्लवस्मै ॥ द्वन्द्व धर्म्मक्तु हर्मीकंतः ॥ एकगतेन
सकागतानां धकागतानां ककागतानां तथा यत्र
सीकं धारणा सरणा मरणा हरणा वृक्षा परिक्रमा ॥

सथ

२३